

Celý dokument si môžete prečítať na: 10.1787/gov_glance-2015-en

Prehľad verejnej správy v roku 2015

Zhrnutie v slovenčine

V krajinách OECD sa začína oživenie a hospodársky rast sa pomaly zlepšuje. Pokračuje rozpočtová konsolidácia, hoci pretrváva vysoká nezamestnanosť pri nízkom raste produktivity. Takisto sa rozširujú nerovnosti v rozdelení príjmov a ďalších výsledkov, ktoré sú dôležité pre blaho ľudí. Orgány verejnej správy musia poskytnúť riešenia týchto problémov, aby sa v nadchádzajúcich rokoch dosiahol silnejší, inkluzívnejší rast. Vyžaduje sa multidimenzionálny prístup k tvorbe verejnej politiky.

Orgány verejnej správy disponujú mnohými politickými činiteľmi na vytvorenie financovania pre udržateľnejšie a inkluzívnejšie spoločnosti. Bez primeraných mechanizmov na zamedzenie "ovládnutia" tvorby verejnej politiky osobitnými záujmovými skupinami, na zaistenie účinného vykonávania a na podporu riadneho monitorovania a hodnotenia však ani vhodne štruktúrované politiky nemusia priniesť očakávané výsledky. Ukazovatele v Prehľade verejnej správy v roku 2015 poukazujú na stupeň inkluzívnosti verejných správ vzhľadom na zamestnanosť, postupy tvorby politiky a politické výsledky.

Hlavné zistenia

Celková rozpočtová rovnováha krajín OECD sa zlepšuje

- Rozpočtová rovnováha krajín OECD sa zlepšila o 4,2 %, pričom sa posunula od deficitu 8,4 % HDP v roku 2009 k 4,2 % HDP v roku 2013.
- V roku 2013 štrukturálna rozpočtová rovnováha dosiahla priemerný deficit 3,5 % ako podiel na potenciálnom HDP v krajinách OECD, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2009 zlepšenie o 3,6 %.
- Ako výsledok úsilia o konsolidáciu zlepšila väčšina krajín OECD v rokoch 2009 až 2013 svoj pomer čistých úspor (rozdiel medzi súčasnými príjmami a súčasnými výdavkami), a to aj vrátane krajín s vysoko zápornými pomermi, ako sú Grécko, Írsko a Portugalsko.
- V roku 2013 dosiahla priemerná úroveň zadlženia v krajinách OECD 109,3 % HDP. Medzi rokmi 2013 a 2014 sa zadlženie znížilo v Českej republike, Írsku, Nórsku a Slovenskej republike, kým najviac narástlo v Slovinsku, Španielsku, Taliansku a Belgicku.

Vládne investície sú nízke a od roku 2009 sa výrazne znižujú.

- V rokoch 2009 až 2013 sa vládne investície v krajinách OECD priemerne znížili o 0,8 % ako podiel HDP a o 1,4 % ako podiel celkových výdavkov. V roku 2013 predstavovali vládne investície priemerne 3,3 % HDP a 7,8 % celkových výdavkov.
- V roku 2013 sa verejnej správe na nižšej než centrálnej úrovni poskytlo v priemere približne 60 % celkových vládnych investícií. V krajinách ako Čile, Grécko a Slovenská republika však viac než 70 % vládnych investícií realizovala centrálna vláda.

Napriek reformám ostáva zamestnanosť vo verejnom sektore z hľadiska podielu na pracovnej sile relatívne stabilná

- Na zníženie výdavkov väčšina centrálnych vlád v krajinách OECD vo vysokej miere zavádzala reformy v oblasti zamestnanosti a odmien.
- Pri reformách v oblasti zamestnanosti sa používali rozličné nástroje vrátane toho, že za personál, ktorý odišiel do dôchodku, sa neprijímala náhrada alebo sa prijímala iba čiastočne, zmrazoval sa nábor, využíval sa outsourcing a prispôsobenie odmien, najmä znižovaním odmien pre úradníkov v najvyšších funkciách a zmrazovaním plátov. V priemere vedú reformy k miernemu zvýšeniu pociťovanej úrovne zaťaženia a intenzity práce.
- Aj napriek reformám ostáva rozsah zamestnanosti vo verejnom sektore (bez obmedzenia na centrálnu vládu) ako podiel na pracovnej sile relatívne stabilný, v roku 2013 mierne nad 19 %.

Zapojenie zainteresovaných strán do regulačných politík je rozsiahle, uskutočňuje sa však vo veľmi neskorom štádiu

- Podľa Odporúčaní OECD pre regulačnú politiku a vládnutie z roku 2012 sa krajiny OECD zaviazali so zreteľom na regulačné postupy k prístupu celej verejnej správy. Mnohé zaviedli formálne požiadavky a vytvárajú zásadný pokrok pri zlepšovaní regulačných postupov a kvality a pri dosahovaní súladu s niektorými odporúčaniami Rady OECD.
- Rozsah, v akom verejné správy vykonávajú posudzovanie vplyvu regulácie a hodnotenie ex post so zreteľom na náklady a prínosy, kompromisy a súčinnosť naprieč reguláciou, sa však napriek tomu výrazne líšia.
- Podstatný priestor ostáva pri zlepšení zapojenia zainteresovaných strán do tvorby právnej úpravy. Konzultácie s občanmi, podnikmi, organizáciami občianskej spoločnosti atď. sa vo všeobecnosti uskutočňujú v rámci postupu príliš neskoro, často až vtedy, keď sa návrhy právnych predpisov predložia vláde. Zriedkavo sa od nich vyžaduje spätná väzba na účely informácií o posúdení vykonávania alebo lepšieho zavádzania právnych predpisov ani sa v skorom štádiu systematicky nezhrňajú do diskusií o charaktere problému a možných riešeniach.

Úsilie v oblasti verejnej integrity narastá, ostávajú však zásadné medzery

- Krajiny OECD venujú zvýšenú pozornosť konfliktom záujmov, no napriek tomu sú štádiá zamestnania po práci alebo pred prácou vo verejnom sektore (napr. bývalí zamestnanci súkromného sektora alebo lobisti) vo veľkej miere neregulované.
- Vo väčšine krajín OECD sa v oblasti zverejňovania súkromných záujmov vytvorili ďalšie požiadavky pre verejných činiteľov s vyššími rozhodovacími právomocami, hoci v oblasti súdnictva a rizikové oblasti – vrátane daňových a colných úradníkov, agentov poverených verejným obstarávaním a finančných úradov – existuje v porovnaní s výkonnou a legislatívnou oblasťou nižšia miera sprístupňovania informácií.
- Nadmerný vplyv osobných záujmov na postupy tvorby politiky predstavuje trvalé riziko v dôsledku medzier, ako napr. nevyrovnané zastúpenie záujmov vo vládných poradných skupinách a nadmerný pohyb ľudí medzi regulačnými orgánmi a regulovanými obsahmi (t. j. „efekt otáčavých dverí“).
- Od roku 2009 sa významne zvýšil počet zákonov prijatých na ochranu oznamovateľov korupcie. V praxi však účinná ochrana ostáva problémom.

Krajiny zavádzajú osvedčené postupy v oblasti otvoreného prístupu k údajom verejnej správy

- Otvorený prístup k údajom verejnej správy poskytuje novej generácii občanov, podnikov a štátnych zamestnancov príležitosť vytvárať sociálno-ekonomickú hodnotu a môže prispieť k zvýšeniu transparentnosti verejnej správy.
- Podľa nového registra údajov s názvom OURdata Index sa najväčšie úsilie v oblasti otvorených údajov vyvinulo v Kórei, vo Francúzsku, v Spojenom kráľovstve, Austrálii, Kanade a Španielsku.
- Hoci väčšina krajín vyvinula výrazné úsilie v oblasti zverejňovania údajov a jednoduchého prístupu k nim, rozsah, v akom verejné správy aktívne podporujú opätovné použitie údajov, je rôzny (najmä s ohľadom na opätovné použitie vnútri jednotlivých oblastí verejnej správy).

Vládne systémy daňových výhod výrazne zmiernili nárast nerovností v trhových príjmoch, nerovnosti v neziskových oblastiach si však vyžadujú opatrenia

- Verejné finančné príspevky a prevody príspevkov predstavujú silný nástroj na obmedzenie účinkov narastajúcich trhových nerovností. V roku 2011 prerozdelenie príjmov vládami krajín OECD znížilo Giniho koeficient o viac než 16 %.
- V niektorých krajinách sa znižovaním verejných výdavkov zvýšil podiel nákladov, ktoré platia priamo občania na získanie prístupu k službám, čím sa môžu naďalej zvyšovať finančné prekážky pre ľudí s nízkymi príjmami.
- Prístup k poskytovaniu služieb, ktorý bude zameraný na občanov, pričom sa bude sústrediť na zraniteľné skupiny (ľudia s nízkymi príjmami, imigranti, osoby so znevýhodnením, mládež atď.) a plne využije potenciál nových technológií, môže poskytnúť príležitosti zvýšenia inkluzívnosti pri poskytovaní služieb a dosahovaní výsledkov.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Kompletnú anglickú verziu si môžete prečítať v online knižnici OECD iLibrary!!

© OECD (2015), *Government at a Glance 2015*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/gov_glance-2015-en